

"İLAÇSIZ KALMA TEHLİKESİ ÖNLENMELİDİR"

Bugünlerde kamuoyunu en çok meşgul eden iki konu gündemdeki yoğunluğunu korumaktadır.

Birincisi, hayati önem taşıyan birçok ilacın piyasada bulunmama sorunudur. Diğeri ise, bazı yeni psiko-tropik ilaçların geliştirilmesi aşamasında insan üzerindeki deneylerin Türkiye'de yapılması sorunsalıdır.

Sağlıklı yaşama temel amaç olduğuna göre her iki konu üzerinde de önemle durulmalıdır.

İlaç yokluğu, bugünün sorunu olan bir konu değildir. Çok uzun yıllardır ve dönemsel sıklıkla kamuoyunda yankı bulur ve o döneme bağlı olarak çeşitli nedenler ortaya konulur; çözüm önerileri yapılır. Ne var ki kökten ve halkın, hekimin her aradığı ilacı bulabileceği ve eczacının da yokluklar içinde kıvrınamayacağı bir yapı oluşturulamaz.

Şimdiye değin, kamuoyunda başta gelen nedenler döviz yokluğu nedeniyle ilaç hammaddesi ithalatının yapılamaması, ithalata dayalı ilaç hammaddesi temininde gümrük vergi mevzuatına ilişkin sorunların bulunması, ilaç fiyatlarına zam dönemlerinde firmalarca yaratılan yapay yokluklar olarak saptanmış bulunmaktadır.

Yeni yürürlüğe giren, 84/8887 sayılı "Türkiye'de imal edilen tıbbi ve ispençiyari müstahzarlarla gale-nik preparatlar ve k. deks ampullerinin fiyatlarına dair karar"ın ortaya çıkış gerekçelerinden bir taneside yukarıda sözü edilen bazı nedenleri aşabilmeye dayanmakta idi. Hammaddede fiyatlarındaki artışın üretimi zora sokmadan perakende fiyatlara sıratla aktarılması ve böylece piyasanın ilaçsız kalma tehlikesinin baştan önlenmesi işte bu gerekçelerin başında yer alıyordu. Şimdi durum nedir sorusu sorulduğunda, yeni kararname, ilaç firmalarına fiyat alma konusunda fevkalade önemli kazanımlar ve üretim prosesinde tıkanıklığa yol açmayacak ferahlıkları sağlamış bulunmaktadır.

Diğer yandan Aralık 1984 tarihinde çıkan kararname ile ilaç hammaddesi ithalatı gümrük vergi muafiyetine alınmış bulunmaktadır. Bir diğer faktör ise, resmi açıklamalar çerçevesinde Türkiye'nin rezerv döviz stoklarının 2.3 milyar dolar düzeyinde bulunduğu ve ithalatlarda herhangi bir sorunun bulunmadığı yönündedir.

Türk Eczacıları Birliği, konu üzerinde sürekli bir çalışma sistemi oluşturmuş bulunmaktadır. Bültenin iç sayfalarında da görüleceği üzere "Bulunmayan İlaçlar" listeleri halinde Türkiye eczane taramaları yapılarak saptanmıştır. Şu anda 266 çeşit ilaç eczanelerde yoktur. Bu ilaçlardan 35 tanesi antibiyotikler, 27 tanesi kalp ve dolaşım ilaçları ve 92 tanesi de içlerinde kanser ilaçları da dahil olmak üzere diğer ilaçlar grupları içindedir.

İlaç endüstrisi açısından böylesi üretim ve finansman koşulları düzelmiş bir ortamda ilaçların neden piyasada hâlâ bulunmadığı herhalde yetkili çevrelerce açıklanması gereken bir konudur. Türk Eczacıları Birliği bu türdeki liste çalışmalarına bundan böyle de devam edecek ve SSY Bakanlığı'na uyarı yardımıyla bulunarak 6643 sayılı yasamızda da ifadesini bulan kamuoyuna karşı görevlerini de yerine getirecektir.

† Son günlerde basında yankılanan bir diğer konu da üretici ülkelerde henüz ruhsatlandırılması yapılmamış bazı psiko-tropik ilaçların klinik denemelerinin Türkiye'de insan üzerinde yapıldığına ilişkin haberlerdir.

Bir ilacın ilaç haline gelişi birçok uzun, yorucu ve yılları alan çalışma devrelerinden geçer. Burada, bunların tartışması veya akademik gözden geçirimi yapılmayacaktır. Ne var ki ülkemizde uzun yıllardan bu yana çeşitli bilimsel toplantılarda bu konu bilim adamlarınca tartışılmakta, konunun bilimsel ilerleme ile ilgili bölümleri yanında bir ahlaki sorun olarak konuya açıklık getirilmesi istenilmektedir.

İlaçların deneysel amaçlarla insanlara uygulanması ve eldelenen verilerin ilaç bazında yeniden değerlendirilmesi çalışmaları açıklık kazanması gereken bir sorundur.

İlaç endüstrisinde çok ileri aşamalara varmış ülkelerin kendi vatandaşlarını bu tür deneylerle ilgili olarak hukuki koruma altına aldığı göz önüne alındığında ve ülkemizde bu konuda çok büyük yasal boşluklarında olduğu bilindiğine göre, konuyu spekülasyonlardan uzak bir biçimde duyarlılıkla değerlendirmek gereği ortaya çıkmaktadır.

Türkiye devlet olarak "Helsinki Nihai Senedi" altına imza koymuştur. Ve senedi imzalayan tüm ülkeler gibi alınmış olan kararlara devlet olarak uyma yükümlülüğü altına girmiştir. İnsan üzerinde klinik deneylerin nasıl yapılacağı ve etik sorunların hangi temelde çözüleceği senedin içeriğinde bulunan "Helsinki Deklerasyonu" ile belirlenmiştir.

Birçok ülkede hayvan deneylerinin bile nasıl yapılacağına ilişkin son derece ciddi ve cezai sorumlu-

luk gerektiren yasal düzenlemelerinde bulunduğu bilinmektedir.

Bu bağlamda konu çok duyarlı olarak ele alınmalı ve "İnsan Eksperimentasyonuna ait Legal Kontrol" yöntemleri Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine biran önce getirilmelidir.

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ MERKEZ HEYETİ

ECZANE ECZACILARININ DİKKATİNE !

Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü Sağlık Daire Başkanı ile yaptığımız görüşmeler sonucunda, emekli, dul ve yetim reçetelerinin he saplanması ve reçetelerin fatura edilmesinde aşağıdaki yolun izlenmesi, aksamaları önlemesi açısından uygun görülerek, mutabakata varılmıştır.

Bu yöntemde hesaplama yaptığımız takdirde, reçete ve faturalarımızın kontrolünde çabukluk sağlanacak ve fatura iade edilmesi önenecektir.

Saygıyla bilgilerinizi sunulur.

I. KDV dahil fiyatlı ilaçların reçeteleri ve faturaları hesabı:

Toplamı	110.000.-
% 3 iskonto	- 3.300.-
	106.700.-
Emekliden alınan % 10	- 10.670.-
Kurumdan alınacak miktar	96.030.-
96.030 TL'nin 1/11'i olan 8730.-TL. KDV'dir. Aynı şekilde emekliden alınan 10.670.-TL'nin 1/11'i olan 970.-TL'de KDV'dir.	

II. KDV'siz fiyatlı ilaçların reçeteleri ve faturaları hesabı:

Toplam	100.000.-
% iskonto	- 3.000.-
	97.000.-
% 10 KDV	+ 9.700.-
	106.700.-
Emekliden alınan KDV dahil % 10	- 10.670.-
Kurumdan alınacak KDV dahil	96.030.-

III. Aynı reçetede hem KDV'li hem KDV'siz ilaçlar var ise, hesaplamalar ve fatura şu şekilde düzenlenecek;

A. Reçete üzerinde yapılacak hesaplamalar:

1. KDV'siz ilaçlar tutarı	10.000.-
% 3 iskonto	- 300.-
	9.700.-
% 10 KDV	+ 970.-
	10.670.-
Yekün I	10.670.-

2. KDV'li ilaçlar tutarı	11.000.-
% 3 iskonto	- 330.-
	10.670.-
Yekün II	10.670.-
3. Yekün I	10.670.-
Yekün II	+ 10.670.-
	21.340.-
Toplam	21.340.-

Emekliden alınan KDV dahil % 10 (Günlük Has. Def. işlenmiştir.)	- 2.134.-
Kurumdan alınacak KDV	19.206.-

B. Fatura düzenlemesi:

1. Fatura ekinde hazırladığımız liste şu şekilde olacak;

Sıra No	Emekli Adı Soyadı	Em.San.Sic. No:	TUTARI
Sağ.Kar.No:	Reç.Kay.No:	KDV'li İlaçlar	KDV'siz İlaçlar

Her reçetede KDV'li ve KDV'siz ilaçlar tutarı ayrı sütunlarda gösterilerek ayrı yekünler alınacak.

2. Faturada gösterilirken

a) KDV'siz ilaçlar tutarı	100.000.-
% 3 iskonto	- 3.000.-
	97.000.-
% 10 KDV	+ 9.700.-
	106.700.-
Yekün I	106.700.-

b) KDV'li ilaçlar tutarı	110.000.-
% 3 iskonto	- 3.300.-
	106.700.-
Yekün II	106.700.-

c) Yekün I	106.700.-
Yekün II	+ 106.700.-
	213.400.-
Toplam	213.400.-

Emekliden alınan KDV dahil % 10	- 2.134.-
Kurumdan alınacak KDV dahil tutar	192.060.-

(* Emekliden tahsil edilen 21.340.-TL'nin 1/11'i olan 1940.-TL KDV'dir. Aynı şekilde kurumdan alınan 192.060.-TL'nin 1/11'i olan 17.460.-TL'de KDV'dir.

Yukarıdaki hesaplamalarda, emekliden alınan % 10 katılım içinde KDV dahil olup, günlük haslat defterine işlenmektedir. Faturadaki son yekün ise kurumun ödeyeceği KDV dahil miktardır. Defterlerinize işlerken bu hususlara dikkat etmenizi, KDV'nin mükerrer olmaması açısından, hatırlatırız.